RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING HOZIRGI DAVRDA UMUMIY O‘RTA TA’LIMDA SIFATI VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH

A.N.Qudratov
Guliston davlat universiteti "Axborot texnologiyalari"
kafedrasi katta o‘qituvchisi
e-mail: a.n.kudratov@mail.ru
Tel:+998975671163
D.E.Abduraimov
Guliston davlat universiteti "Axborot texnologiyalari"
kafedrasi katta o‘qituvchisi
e-mail: dostonbek.abduraimov@mail.ru
Tel:+998946723690
J.J.Xojakulov
14-23 gurux "Axborot tizimlari va texnologiyalari"
yo‘nalishi talabasi. Tel: +998337812004

Anotatsiya: Ushbu maqolada raqamli texnologiyalarning umumiy o‘rta ta'lim tizimidagi o‘rni va uning ta'lim sifatini oshirishdagi ahamiyati tahlil qilinadi. Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonini qanday samarali tashkil etishga, o‘quvchilarning bilim olish qobiliyatini qanday yaxshilashga va o‘qitish metodikalarini qanday innovatsion usullar bilan boyitishga yordam berishini ko‘rib chiqiladi. Shuningdek, raqamli texnologiyalarni joriy etishda yuzaga keladigan muammolar va ularning yechimlari haqida ham so‘z yuritiladi. Maqola umumiy o‘rta ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni muvaffaqiyatli qo‘llashning zarurligi va uning ta'lim samaradorligini oshirishdagi roli haqida keng ma'lumot beradi.

Kalit so‘zlar: Ta'lim sifati, raqamli texnologiyalar, umumiy o‘rta ta'lim, innovatsion usullar, ta'lim samaradorligi, o‘qitish metodikasi, ta'lim jarayoni, o‘quvchilarning bilim olish qobiliyati, raqamli resurslar.

Abstract: This article analyzes the role of digital technologies in the general secondary education system and its importance in improving the quality of education. It will be considered how digital technologies help to effectively organize the educational process, how to improve the ability of students to learn, and how to enrich teaching methods in innovative ways. It also talks about the problems that arise in the implementation of digital technologies and their solutions. The article provides extensive information about the need for successful use of digital technologies in the general secondary education system and its role in improving educational efficiency.

Keywords: quality of Education, digital technologies, general secondary education, innovative methods, educational effectiveness, teaching methodology, educational process, students ' ability to acquire knowledge, digital resources.

Bugungi kunda raqamli texnologiyalar hayotimizning barcha jabhalariga kirib bormoqda va ular ta'lim tizimiga ham jiddiy ta'sir ko‘rsatmoqda. Ta'lim tizimi o‘zgarib, yangi usullar,

metodikalar va pedagogik yondashuvlar joriy etilmoqda. Raqamli texnologiyalar ta'limda o‘quvchilarga yangi bilimlarni o‘zlashtirishda, o‘qituvchilarga esa darslarni samarali va interfaol tarzda olib borishda muhim vositaga aylanmoqda. Xususan, umumiy o‘rta ta'limda raqamli texnologiyalarni joriy etish ta'lim sifatini oshirishda, o‘quvchilarning bilim olishdagi qobiliyatini rivojlantirishda, shuningdek, o‘qitish samaradorligini yaxshilashda katta ahamiyatga ega.

Raqamli texnologiyalar ta'lim tizimiga nafaqat texnik vosita sifatida kirib kelgan, balki u ta'lim jarayonini yaxshilashda innovatsion imkoniyatlar yaratmoqda. Kompyuterlar, interaktiv ta'lim platformalari, mobil ilovalar va internetga asoslangan ta'lim tizimlari o‘quvchilarni turli xil bilimlarga o‘rgatishda yordam beradi. Shu bilan birga, o‘quvchilar o‘z bilimlarini mustahkamlashda ko‘plab raqamli resurslardan, masalan, elektron darsliklar, video darslar va interaktiv mashqlarni ishlatishlari mumkin.

Raqamli texnologiyalar yordamida ta'lim jarayoni yanada individualizatsiya qilinishi mumkin. O‘quvchilarga o‘z qiziqishlari va bilim olish qobiliyatiga mos ravishda ta'lim berish, shuningdek, ularning o‘z-o‘zini o‘rganishiga imkon yaratish ta'lim sifatini sezilarli darajada yaxshilaydi. O‘qituvchilar uchun esa, raqamli vositalar yordamida o‘quvchilarning bilim darajasi va rivojlanishini tezda aniqlash imkoniyati mavjud. Bunday yondashuv ta'lim sifatini oshirishga, o‘quvchilarning muvaffaqiyatini kuzatish va tahlil qilishga imkon beradi.

Raqamli texnologiyalar ta'lim samaradorligini oshirishda o‘zining mustahkam o‘rniga ega. Kompyuterlar va interaktiv ta'lim resurslari orqali o‘quvchilar darslarni yanada faol o‘rganadilar, o‘qituvchilar esa ta'lim metodikalarini samarali tarzda o‘zgartirishlari mumkin. Masalan, o‘quvchilarga onlayn sinovlar va testlar o‘tkazish orqali ularning bilimini baholash va o‘quv jarayonini yaxshilash mumkin. Bunday interaktiv va innovatsion metodlar ta'lim samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

Raqamli texnologiyalar orqali ta'lim jarayonini yanada qiziqarli qilish mumkin. Mobil ilovalar, o‘yinlar va interaktiv platformalar yordamida o‘quvchilar o‘zlari uchun qulay va qiziqarli usullar bilan o‘rganadilar. Bu esa ularning ta'limga bo‘lgan qiziqishini va motivatsiyasini oshiradi. Shuningdek, raqamli resurslar o‘quvchilarga o‘z bilimlarini kengaytirish imkoniyatini yaratadi, chunki ular o‘z vaqtida darsdan tashqari materiallarni o‘rganishlari mumkin.

Raqamli texnologiyalarni ta'lim tizimiga joriy etishda bir qator muammolar ham mavjud. Birinchidan, barcha ta'lim muassasalarida yetarli miqdorda texnologik vositalar mavjud emas. Ba'zi hududlarda internet tarmog‘i, kompyuterlar va boshqa raqamli resurslarning mavjudligi cheklangan. Ikkinchidan, o‘qituvchilarning raqamli texnologiyalarni samarali qo‘llash bo‘yicha malakalari ham kam. O‘qituvchilarning ko‘pchiligi raqamli texnologiyalarni faqat oddiy vosita sifatida ishlatadi, ammo innovatsion usullarni qo‘llashga tayyor emaslar. Uchinchidan, o‘quvchilarda ham ba'zi hollarda raqamli resurslardan samarali foydalanish qobiliyati yetarli emas.

Raqamli texnologiyalarni ta'lim tizimiga muvaffaqiyatli joriy etish uchun bir qator choralar ko‘rish zarur. Avvalo, barcha ta'lim muassasalarida raqamli vositalarni ta'minlash va internetga kirish imkoniyatlarini yaxshilash kerak. Bundan tashqari, o‘qituvchilarni raqamli texnologiyalarni samarali qo‘llash uchun doimiy ravishda malaka oshirish kurslari va treninglar o‘tkazish zarur. O‘quvchilarni raqamli resurslardan samarali foydalanish uchun turli xil dasturlar va kurslar yaratish ham muhimdir.

Raqamli texnologiyalar umumiy o‘rta ta'limda ta'lim sifatini oshirish va samaradorligini yaxshilashda muhim ahamiyatga ega. Ular ta'lim jarayonini yanada interfaol va individualizatsiya qilish, o‘quvchilarning bilim olish qobiliyatini rivojlantirish va o‘qituvchilarga samarali o‘qitish metodikalarini ishlab chiqishda yordam beradi. Biroq, raqamli texnologiyalarni ta'lim tizimiga muvaffaqiyatli joriy etish uchun infrastruktura, malakali kadrlar va raqamli resurslarga bo‘lgan ehtiyojni to‘g‘ri tashkil etish zarur. Bu orqali ta'lim sifatini yanada oshirish va o‘quvchilarga samarali ta'lim berish mumkin bo‘ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Qudratov, A. N., & Yusupov, A. X. (2021). O ‘QUV JARAYONIGA AXBOROT KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARINI QO ‘LLASH. Science and Education, 2(1), 309-313.

2. Qudratov, A. (2023). PROBLEMS OF DEVELOPING STUDENTS'KNOWLEDGE. *Modern Science and Research*, *2*(4), 729-733.

3. Qudratov, A. (2023). AXBOROT XAVFSIZLIGI FANINI QIZIQTIRUVCHI VA IJODIY TOPSHIRIQLAR ASOSIDA TASHKIL QILISH. Евразийский журнал технологий и инноваций, 1(5), 55-58.

4. Qudratov, A. (2023). AXBOROT XAVFSIZLIGI FANINI QIZIQTIRUVCHI VA IJODIY TOPSHIRIQLAR ASOSIDA TASHKIL QILISH. *Евразийский журнал технологий и инноваций*, *1*(5), 55-58.

5. Jurayev, U., Qudratov, A., Bahodirov, M., & Rajabov, J. (2024). NEYRON TARMOG ‘IDA FAOLLASHTIRISH FUNKTSIYALARINING TAHLILI. Центральноазиатский журнал междисциплинарных исследований и исследований в области управления, 1(2), 120-130.

6. Saidov, J. D., Qudratov, A. N., Islikov, S. X., Normatova, M. N., & Monasipova, R. F. (2023). Problems of Competency Approach in Developing Students' Creativity Qualities for Creating a Database. Journal of Higher Education Theory and Practice, 23(1)

7. Normamatova, N. (2024). FARZAND TARBIYASIGA TA’SIR ETUVCHI IJTIMOIY PSIXOLOGIK OMILLAR. Центральноазиатский журнал междисциплинарных исследований и исследований в области управления, 1(2), 100-102.

8. Normamatova, N. (2023). SOCIAL PSYCHOLOGICAL FACTORS AFFECTING CHILDBEARING. Modern Science and Research, 2(9), 452–454. Retrieved from https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/24264

9. Ziyadullaev, D., Mukhamedieva, D., Teshaboyev, M., Abdurakhimov, D., Bakhodirov, M., Ziyodullaeva, G., & Abduraimov, D. (2023). Application of the neuro-fuzzy approach to solving problems of soil phases evaluation. In BIO Web of Conferences (Vol. 67, p. 02009). EDP Sciences.

10. Seytov, A., Abdurakhmanov, O., Kakhkhorov, A., Karimov, D., & Abduraimov, D. (2024). Modeling of two-dimensional unsteady water of movement in open channels. In E3S Web of Conferences (Vol. 486, p. 01023). EDP Sciences.